

BORBÉLY HAJNALKA

AZ IDENTITÁS MEGŐRZÉSÉRE TETT KÍSÉRLETEK HÁRSKÚTON

A Magas-Bakony lakossággal való betelepítése II. József uralkodása idején 1710-ben kezdődött. A Veszprém megyei Hárskút két pusztá, Hárságy és Gyertyánkút összecsatolása révén jött létre 1956-ban. Gyertyánkúton az első német lakosok megjelenése 1790-re tehető. A lakosság magyar, szlovák és német összetételű volt, de az idők előre haladtával elnémetesedett, és az iskolai tanítás is ennek megfelelően két nyelven, magyarul és németül folyt. (A lakosság megoszlása: 2 magyar és 142 német.) Hárságy-pusztá a keletkezésétől fogva német anyanyelvű, a későbbiek során viszont magyar lakosokkal is bővült, akik idővel többségben lettek. A településen az oktatás kizárólag magyar nyelven történt az elnémetesedés elkerülése végett. Mivel a hárságyi iskolából teljesen száműzték a német nyelvet, sok német anyanyelvű család a gyermekét inkább a szomszédos gyertyánkúti iskolába járatta. A 8 osztályos iskola-rendszer végett a két település iskoláját 1945-ben összevonták.

A XX. században Európában sajnálatos módon csaknem 60 millió embert érintett az üldözés, kényszer-kitelepítés, lakosságcsere vagy etnikai alapú migráció, mely az esetek többségében nem volt önkéntes.¹ A történelem eme szomorú eseményei nem kerültek el a kisebb települések lakóit sem, így Gyertyánkút és Hárságy lakossága is megrázó élményekkel gazdagodott a múlt század közepén.

1944-ben a két faluból 15 család menekült el, mely 70 személy elvesztését jelentette. A II. világháború következményeként a két faluból kitelepítések sora kezdődött meg, összekötve ezzel Gyertyánkút és Hárságy sorsát. Ezzel egyidőben elkezdték a betelepítést is a kitelepített német családok birtokában levő ingatlanokba. A kitelepítés második időszaka 1947-48-ban zajlott, amikor a magyar hatóságok a Magyarországon élő német kisebbség több mint felét (210.000 főt) kiutasították az országból.² A kitelepítési hullám 1948 januárjában érte el az akkor még két község lakosságát. Ekkor Gyertyánkútról 16, Hárságyról pedig 20 családot telepítettek ki német nemzetiségi hovatartozása végett.³

Az itt maradt lakosság gyermekeinek oktatása ugyan még mindig a két különböző területen levő iskolákban folytatódott, de csak és kizárólag magyar nyelven, ezzel is megfosztva őket saját identitásuktól. A családok többsége félt anyanyelvét használni, otthon is csak a felnőttek beszéltek német nyelven egymás között. 1950-ig még aktívan és nyíltan használták a németet a kommunikációra, de az ezt követő időszakban már egyre háttérbe szorult az anyanyelv használata. A helyi lelkész – aki 1949-től volt a község lelképásztora – is befolyással volt a történetekre, hiszen ő sem támogatta a német nyelvű istentiszteleteket. A következő generáció számára már az 1961-es iskolai oktatásban is változás történt, hiszen a magyar nyelv mellett kötelező volt tanulni az orosz nyelvet is.

A német nemzetiségi öntudat lassan ismét előtérbe került. Az effajta újjáéledés Hárskút községben is nyelv területén veszi kezdetét. S mivel az örökség (legyen az akár nyelvi örökség is)

összekapcsolódik az emlékezettel, így mindkettő az identitás összetevője. Az örökség megmutatja, hogy kik vagyunk, még akkor is, ha nem is tudunk róla.⁴ Talán ebből a meggondolásból tartották fontosnak az ott élők a német ismételt oktatását. Mindazonáltal a mentális reprezentáció tárgyai, mint például a nyelv, a dialektus vagy a kiejtés⁵ hozzájárul ahhoz, hogy az ezeket használó csoportok egységet alkothassanak. 1989-ben – negyven év kimaradás után – ismét lehetőség adódott a német nyelv újbóli tanítására. Az iskolában fakultatív jelleggel, szakkereseti órák keretében valósult meg a német nyelv tanítása.

A kisebbségi települési önkormányzatok a helyi önkormányzatok jogai és hatáskörei mellett a kisebbségi törvény megszületésével további jogokat kaptak.⁶ A Veszprém megyei Hárskút községben 1994-ben volt az első kisebbségi önkormányzati választás. A község 90%-ban németajkú településnek tekinthető. A lakosok körében ma is elvétve találunk egy-egy magyar családi nevet.

Az első kisebbségi önkormányzati ciklus 1994-98 között volt. 1996-ban szervezték az első, eleinte *zártkörű sváb-bált*, amely a későbbiek folyamán minden évben megrendezésre került, így ma már a januárban megtartott sváb-bál hagyományosnak mondható. Ebben a ciklusban vált a Hárskúti Általános Iskola *német nemzetiségű iskolává*, ahol már kötelező óraszámokban tanították a németet. Az anyanyelv ápolásához, az anyanyelvi oktatás lehetőségét 13 jogszabály biztosítja a helyi kisebbség számára. Ennek feltétele azonban az volt, hogy legalább egy pedagógusnak el kellett végeznie a nemzetiségi főiskolát. Ugyanebben az időszakban történt az óvoda nemzetiségűvé válása is, melynek feltételei hasonlóak voltak, mint az iskolának, amit a 1994. évi képesítési követelményekről szóló kormányrendelet tett kötelezővé.⁷ Az óvoda is nagymértékben hozzájárul a hagyományok őrzéséhez olyan közösségi tevékenységek beiktatásával, mint a német táncsoport létrehozása és a gyerekek táncoktatása. Ez a csoport több rendezvény keretében is bemutathatta tudását és sikereket aratott. (Az óvoda fenntartásához egyébként egy pályázat kedvező elbírálását követően 500.000 Ft-hoz jutottak hozzá, melynek sikere a helyi nemzetiségi önkormányzat és a települési önkormányzat együttműködésének volt köszönhető.) Hasonló elismerésnek örvend a községben 10 éve megalakult énekhar, nemzetiségi dalkör is.

A nemzetiségi önkormányzat három főből tevődik össze, ők a nemzetiségi önkormányzat elnöke, az elnökhelyettes és az önkormányzati tag. A kisebbségi önkormányzatnak évente kötelezően hat ülést kell tartania, melyen sok más között meg kell vitatni az aktuális teendőket is. Az első kisebbségi választások alkalmával megválasztott elnök a négy éves ciklus után nem kívánta folytatni elnöki tevékenységét, így a következő választáskor öt jelölt közül a jelenleg is e posztot betöltő elnök nagy fölényrel került megválasztásra. A jelenlegi elnök mandátuma

⁴ François Hartog: Örökség és történelem: az örökség ideje

⁵ Pierre Bourdieu: Az identitás és a reprezentáció

⁶ Csefkó Ferenc, Pálné Kovács Ilona: Kisebbségi önkormányzatok Magyarországon

⁷ Csefkó Ferenc, Pálné Kovács Ilona: Kisebbségi önkormányzatok Magyarországon

¹ Rainer Münz: Az üldözések évszázada

² Rainer Münz: Az üldözések évszázada

³ Szilágyi Eszter: Hárskút története

alatt kezdődtek meg a község számára is nagy jelentőséggel bíró pályázatok, mely kapcsán olyan lehetőségek nyíltak meg a falu lakói számára, amik korábban nem voltak elérhetőek.

Számos beadott pályázat közül igen nagyszámban könyvelhettek el sikereket a Kisebbségi Önkormányzat jóvoltából. Így kerülhetett sor például a Nyugdíjasok Napköziotthonának kialakítására, és az otthon teljes berendezésére kiírt német pályázat pozitív elbírálását követően az egyfajta közösségi otthon berendezésére. A pályázaton nyert összegből a Művelődési Házban megvalósították a *nyugdíjas klubot* és az ahhoz tartozó konyhát, és ezeknek teljes technikai, illetve konyhai felszerelését. Mindazon hátráltató tényező ellenére, hogy a kedvező elbírálásról a kisebbségi önkormányzat elnöke későn kapott tájékoztatást (dec. 6.), és hogy a megnyert összeg késve került átutalásra (dec. 20.) – melyet december 31-ig el is kellett költeni! – a pályázatban vázolt terveket sikeresen kiviteleztek a kisebbségi önkormányzat részéről. Ez tette lehetővé, hogy bizonyos időközönként a falu nyugdíjasai összejárjanak, és ezáltal olyan szoros kapcsolatot alakítsanak ki az idősebbek körében, amelyek által is hozzájárulnak a hagyományok őrzéséhez, és új hagyományokat teremtsenek a falu közösségén belül. Erre egy nagyon szép példa, a karácsony alkalmával évenként megrendezésre kerülő nyugdíjasok és német kisebbségi önkormányzat közös teadélutánja.

Említésre érdemes az a fajta hozzáállás is, amely a kisebbségi önkormányzat részéről mutatkozik olyan esetekben, amikor a helyi önkormányzatnak adódnak pénzügyi problémái, és a kisebbségi önkormányzat hozzájárul a kulturális rendezvények létrejöttéhez és lebonyolításához a közösségi érdekeket szem előtt tartva. Ebből a megközelítésből a Német Kisebbségi Önkormányzat összekeveredik a Művelődési Házal, annak programjaival és fenntartásaival.⁸

1999-ben vetődött fel először az a gondolat, hogy Hárskúton szükség lenne egy *nyugdíjas nap* és egy *nemzetiségi nap* megrendezésére. Ezeknek a megszervezésére és költségeiknek fedezésére szintén pályázatokon nyert összegekből kerülhetett sor (50.000 Ft – 50.000 Ft).

A hárskúti német nemzetiségi nap alkalmával környező nemzetiségi csoportok meghívásra törekedtek, mely csoportok az eseménysorozatokon keresztül bemutathatták magukat. Ennek előzményeként a közösség ének-karja több helyről kapott meghívást, melyet valamilyen módon viszonzni kellett és a nemzetiségi nap erre jó alkalmat kínál.

Az első ilyen rendezvény-együttes megszervezése azért volt egy napon, mert a két pályázat megvalósíthatósági intervalluma rövid volt, így egyetlen megoldásként ez a lehetőség mutatkozott.

A rendezvényen felléptek az iskolások, az óvodások és természetesen a gyerekek családtagjai is megtisztelték jelenlétükkel e napot. A sok éves hagyománynak számító nyugdíjas és kisebbségi napra ellátogatók száma – a szervezők meglepedésére – évről évre nő, és a 2005-ös esztendőben ez a létszám elérte a 400(!) főt.⁹

A szervezés igencsak korán megkezdődik (programok megszervezése, szereplő csoportok felkérése, meghívók készítése, árajánlatok bekérése stb.) nem kis munkát és erőfeszítést kívánva

az ötlet szülőanyjától (a kisebbségi önkormányzat elnökétől), aki minden erejével igyekszik kihasználni a pályázati kiírásokban kínálgató lehetőségeket. Ezzel a kitartó munkával sikerült a Német Nemzetiségi Etnikai Alapítványtól szinte minden évben pályázat útján elnyerni kisebb-nagyobb összeget (50.000 Ft – 100.000 Ft).

A Német Nemzetiségi Etnikai Alapítvány segítségével válaszulhattak meg különböző *hagyományörző kirándulások* is, melyeknek első célpontja Csatka volt, hiszen hajdan a szülők illetve a nagyszülők gyakran tettek gyalogosan látogatást a községbe, különösen a helyi búcsú alkalmával. A jelenlegi szervezés ismét felidézte az egykori szép emlékeket, és lehetőséget biztosított a falu lakói számára, hogy ismét látogatást tegyenek a közeli településen (80.000 Ft). A hagyományörző kirándulások következő állomása a tatai nemzetiségi múzeum volt, mely oly nagy sikernek örvendett a közösségben, hogy Tatára több ízben is kirándulásokat tettek azzal a céllal, hogy múltjukat a mindennapok részévé tegyék. A „kiruccanások” rengeteg pozitív élménnyel gazdagították a résztvevőket és nem mindennapi felfedezéseket tettek a kissé távolabb található mesés városban. (Például az egyes családi nevek váratlan egyezősége különleges bensőséges kapcsolat elmélyülését eredményezte.)

A helyi német kisebbségi önkormányzat megalakulásától kezdve gyűjtést folytatott és folytat a helyi régi használati tárgyakat illetően, melyből a későbbiek folyamán kiállítást, *Falu Múzeumot* rendeztek be a Művelődési Ház emeletén.¹⁰ Ezt a kiállítást azonban el kellett költöztetni, mert a helyre nagyobb szüksége volt a fiatalság számára kialakított modern számítógépes teremnek. Ezzel a teremkialakítással felfrissítették a kultúrház életét, hiszen a számítógépek révén – melyet a községi önkormányzat nyert pályázati úton – a fiatalabbak is erőszerezettel használják ki a művelődési ház nyújtotta lehetőségeket, melyek esetenként az otthonukból hiányoznak. A falu múzeuma új helyre került: a nemzetiségi iroda kicsiny helyiségében kapott otthont, mely sokáig látogatható volt mindaddig, amíg a helyiség állapota ezt megengedte. A 2001-ben megtartott nemzetiségi nap alkalmával a kiállítás ismét költözésre volt ítélve. A nemzetiségi napra érkező vendégek – köztük az 50 főt számláló osztrák meghívottak – részére az általános iskola tanári lakását alakították át ideiglenes múzeumnak. A múzeum kiállítása olyan anyagra ideiglenes volt, hogy a rendezvények után ismét költöztetni kellett azon indok miatt, hogy az iskolának szüksége volt a szobára a kézműves szakkör beindításához. Így a kiállítás anyagai egy pöttöm helyiségbe vannak „begyömöszölve” és várják, hogy méltó helyre kerülhessenek. Ennek érdekében ismét pályázatot nyújtott be a kisebbségi önkormányzat az etnikai alapítványhoz, olyan céllal, hogy a kisebbségi önkormányzat épületét felújítsák, és ezzel együtt kialakításra kerüljön a múzeum végső helye. A pályázat viszont eredménytelenül zárult le. Az önkormányzat elnöke azonban nem adta fel a múzeum számára nehezen összegyűjtött tárgyak sorsának elhelyezését és tovább keresgélt egy a múzeumnak megfelelő helyiség után. Végül lehetőségként az egyházhoz fordult segítségért, tudván, hogy ott van kihasználatlan helyiség, ám e próbálkozás is eddig eredménytelen volt. A régi használati tárgyak az idők folyamán lassacskán romlásnak indultak. Állaguk megóvása érdekében a szintén pályázati úton nyert pénzügyi összegből (40.000 Ft) felújítás-

⁸ Megállapodás a Hárskút Községi Önkormányzat és a Helyi Német Kisebbségi Önkormányzat között

⁹ Meghívó a 2005. évi Pünkösdi Nemzetiségi Találkozóra

¹⁰ Meghívó a Falumúzeum „Nagyszüleink élete és szokásai” című kiállítására

ra kerültek a muzeális tárgyi emlékek, köztük a sarokpad, bölcső és a régi ágy.¹¹

Az *Európa kicsinyben* rendezvénysorozatban – mely Veszprém-ben került megrendezésre – Hárskút is kivette részét. Közel két hónapig látható volt a közönség számára az általuk bemutatott régi használati eszközökből nyitott tárlat. A használati tárgyak mindegyike a Falu Múzeum tulajdonából került ki, melyek a községben a fent említett okok miatt jelenleg nem láthatóak. A megyeszékhelyen megrendezett kiállítás kapcsán viszont nem kis büszkeség töltötte el a kisebbség tagjait, bemutathatták ugyanis, hogy ennek a kicsiny településnek milyen becses értékei, és más múzeum számára is kincseket jelentő tárgyai illetve eszközei vannak.¹²

A pályázatok megírásáról az eddigiek során rengeteg szó esett, ám arról, hogy hogyan voltak képesek pályázni, még nem beszéltem. A sok erőfeszítés egyik mérföldköve talán az lehetett, amikor egy benyújtott pályázat alkalmával sikerült megvásárolni a napjainkban nélkülözhetetlen számítógépet. Nagylelkűsége vall, hogy a német kisebbség által elnyert számítógép a helyi önkormányzat használatában van, melyet szükség szerint az éppen rászoruló hivatal munkatársai használnak. Az együttműködés kölcsönös, hiszen míg a kisebbség nem rendelkezett megfelelő alkalmatossággal munkája végzéséhez, addig a polgármesteri hivatal segítette ki a bajból, akár egy levél, vagy pályázati dokumentáció benyújtásához szükséges technikai háttérrel, akár egy irodahellyel. Megállapítható tehát, hogy a kisebbségi önkormányzat minden lehetőséget megpróbál megragadni annak érdekében, hogy a falu német kisebbségét és kultúráját ne hagyja beleolvadni a többségi társadalomba.

A közösségi élet színezéséhez olyan lehetőségek is kínálkoztak a pályázatok kapcsán, melyeket szintén nem hagytak kárba veszni. Az így nyert összegből (80.000 Ft) a közösség legkisebb tagjai színházi gyermekelőadáson vehették részt Szekszárdon. A nagy sikerre való tekintettel megismételték a *színházi „túrát”*: egy másik alkalommal a dalkör tagjait részesítették ebben az örömben.¹³

Az előzőekhez hasonló úton nyerték el azt a pénzt, amelyen megvalósíthattak egy a saját *településükről készített videokazettát*. Hárskút bemutatása mellett a kazettán helyet kaptak a kisebbségi életet bemutató filmkockák is, mint a nagyszerűen sikerült 2000. évi sváb-bál¹⁴, a pünkösdkor tartott összejövetel, vagy éppenséggel az idősebbek által elmesélt régi emlékek és életképek, szokások (de magyar nyelven). Bemutatták az iskolát és a templom épületét is.

A kisebbségnek azt megelőző hagyományai is vannak, mielőtt megalakult volna hivatalosan a kisebbségi önkormányzat. A kezdeti tevékenységeket és szervezéseket hatan vették a kezükbe 1989-ben, közöttük volt a jelenlegi kisebbségi önkormányzat elnöke is. Első lépésként még 1989-ben egy nemzetiségi találkozót szerveztek, amire meghívták a külföldön élő, kitelepített vagy elmenekült családokat és a falu lakosságát. A ta-

lálkozót összehozni sok munkába került, nem különben a nevek és a címeket felkutatni. Az eredmény viszont várakozáson felüli volt, hiszen a háromnapos hárskúti lakosság-találkozón több mint 300 főt sikerült vendégül látni a kicsiny faluban. A siker a nagy összefogás eredményeként jöhetett létre, amelyben a falu apraja-nagyja kivette részét. Először is a találkozó megrendezéséhez megfelelő helyszínt kellett találni. Mivel ez nem volt adott, ki kellett alakítani egyet, amely ekkora befogadóképességet elbír. Betonozás és sátorépítés az iskolaudvaron volt a legalkalmasabb. Az ünnepséget a német-magyar nyelvű mise előzte meg. Ezzel a rendezvénnyel a község Veszprém megyében az elsők között szerepelt.

A helyi kisebbségi önkormányzat jóvoltából került kiadásra (a többségében levéltári adatokra támaszkodó) a *Hárskút című könyv* megjelenése is. A könyvet az etnikai alapítvány anyagi támogatásával tudták kiadni (140.000 Ft), melyre a falu lakói oly régóta vártak. Bár sokak számára hiányosnak tekinthető a mű és szeretnék, ha a későbbiekben kibővítené a szerző, mégis egy régóta dédelgetett álom vált valóra, hogy nyomtatott formában is dokumentálva van a falu eredete és története.

A közelmúltban a helyi kisebbség *kapcsolatot* alakított ki az Ausztriában levő osztrák Hárskúttal, a Badentől nem messze található *Lindabrunn-nal*.¹⁵ Első alkalommal meghívták az ottani vezetőséget, majd ők viszonzták a meghívást, és az önkormányzat részéről négyen tettek baráti látogatást a másik Hárskútra. A következő kiutazás alkalmával a hárskúti dalkör mutatta meg tehetségét a sógoroknak, melyről a helyi újságok is beszámoltak. Az idei esztendőben ötven fővel tisztelték meg a „testvérfalunak” tekinthető osztrák települést az itteni hárskútiak. Ennek hatására kezdték el szervezni a „vissza-várót”, amelyre a tervek szerint jövőre kerül majd sor. Korábban már többször látták vendégül a lindabrunnikakat – 2000-ben és 2003-ban.

A 2000-es évben a millennium alkalmából nagyszabású felvonulást tartottak, melyen részt vettek a falu lakosai is, és német zenekar kíséretében a templomtól a Művelődési Házig vonultak fel. (A felvonulást rögzítették a korábban már említett Hárskutat bemutató kazettára.) A felvonulás magját képezték a művészeti csoportok, úgy mint a nemzetiségi táncosok, a dalkör tagjai és a környékbeli meghívott kisebbségek. Az általuk adott műsor végeztével a meghívottakat jó szokás szerint vendéglátásban részesítették a szervezők és segítők.

A lakosság számára is fontos és jelentős esemény, hogy a családok gyermekei számára lehetőség van a nemzetiségi önkormányzat által a *Nagyteveli Német Nemzetiségi Táborba* eljutni. A táborozásra immáron öt éve biztosít alkalmat a kisebbségi önkormányzat. A gyerekek már a túlutón készülődnek a táborba eljutni, ezzel is mérhető a siker nagysága.

A közösség életében fontos szerepet tölt be az énekkar, vagyis Hársfa („Lindenbaum”) Német Nemzetiségi *Dalkör*. Az 1995-ben megalakult dalkör 8 fővel kezdett működni és napjainkig folyamatosan bővül, így jelenleg 22 tagból áll. A dalkör legfőbb célja a korábban összegyűjtött és fellelhető sváb dalok életre keltése és annak megismertetése az érdeklődőkkel. A fellépésekhez szükséges hagyományos nemzetiségi öltözeteket szintén a német nemzetiségi önkormányzat varrattatta meg a szereplők számára. Ezek a fellépő ruhák mai anyagból készültek ugyan, de régi szabásminták alapján öltöttek új formát.¹⁶

¹¹ Helyi Német Kisebbségi Önkormányzat Közgyűjtemény állományának gyarapítása valamint Kiadó tevékenység című pályázati programokra beadott pályázat

¹² „Európa kicsinyben” forgatókönyve

¹³ Helyi Német Kisebbségi Önkormányzat Anyanyelvű színházi tevékenység című pályázat kiírásra beadott pályázat

¹⁴ Meghívó a 2000. évi Sváb bálra

¹⁵ Német Kisebbségi Önkormányzat [2002]: „Ikertestvérünk”: Hárskút

¹⁶ Hárslevél I. évf. 1. szám [2004]

Ugyanígy jutottak fellépő ruhához a német nemzetiségi Gyermektáncscsoport – mely 2002-ben alakult helyi óvodások és iskolások részvételével – tagjai is. Az imént említett mindkét csoport állandó szereplője az 1999. óta minden évben megrendezésre kerülő Pünkösdi Német Nemzetiségi Napnak. Az énekesek társaságát minden évben külön szervezés keretében kirándulásra invitálja a helyi kisebbségi önkormányzat.

2003-ban szintén Pünkösd alkalmával készítettek műsort a becsben tartott külföldi vendégek részére. Ez alkalommal bővült a repertoár a környező kisebbségi előadó csoportokkal. Korábban a német kisebbségi önkormányzat rossz anyagi háttere miatt sok problémát okozott még a vendégek helytel kínálása is, valamint a technikai háttér hiánya. Ezeket sikeresen áthidalták a résztvevők segítségével és a helyi lakosok bevonásával.¹⁷

A község mindamelllett, hogy erősen igyekszik megőrizni identitását, példát mutat a fejlődésért tett törekvéseivel minden településnek. Az évek folyamán sorozatos, példaértékű eredményeivel kimagaslik a környező lakott települések között, legyen az hasonló méretű falu, vagy akár megye székhelyű város. Ezekről az eseményekről számos média – többek között televízió csatornák és újságok széles köre – számolt be az ország egész lakosságának, felhívva a figyelmet a Bakony legmagasabb lakott településére.

A település élete tehát, a körülményeket figyelembe véve viszonylag színesnek mondható. A német kisebbségi önkormányzat tagjai (különös tekintettel az önkormányzat elnökére) minden igyekezetükkel azon vannak, hogy a hagyományokban bővelkedő falu kulturális életét tovább színesítsék, és hogy a faluban élők számára biztosítsanak minden olyan feltételt, amellyel történelmükkel, kultúrájukkal és német múltjukkal kiemelkedéshez segíti őket. Mindez persze hatalmas erőfeszítést igényel, hiszen a múltban történt események napjainkban is élénken élnek a lakosság emlékezetében, akikkel a történelem nem egyszer csúnyán elbánt. Ezeket a negatív élményeket generációk óta nem tudják a családok feldolgozni, ezért sokan nehezen vehetők rá német identitásuk vállalására, és egyben a német kisebbségi érdekek mellett való véleményük kinyilvánítására sem mutatnak hajlandóságot. A közösségben vannak viszont kevésbé visszahúzódó lakosok is, akik szívesen vesznek részt a mindennapokat üdév és kellemesebbé tevő csoportos időtöltésekben, bátran vállalják hovatartozásukat, és ezzel igyekeznek megmutatni – nem csak a szűkebb társadalomnak –, hogy kik is ők valójában, honnan származnak az őseik és milyen különleges hagyományörző múlttal rendelkeznek, melyek az itt élők számára a mindennapi élet elengedhetetlen velejárói. Ezek bemutatása a nagyközönség felé, sok szervezői tevékenységet, hozzáértést, rátermettséget, kitartást és persze a mindenhez nélkülözhetetlen anyagi háttér biztosítását igényli. Ez utóbbi előteremtéséhez a német kisebbségi önkormányzat minden fellelhető forrást megtalál, amellyel a financiaális problémák áthidalására képes, ezzel megteremtve az alapját minden olyan kulturális és hagyományok megőrzésére tett lépésnek, szervezésnek, tevékenységnek, amiből nem csak és kizárólag a helyi lakosok nyerne, hanem a német kisebbség történetét megismerve a magyar többség is.

A község élete és mindennapjai persze nem csak a kisebbségi hovatartozásuk révén válik színessé és érdekessé. További

kutatások alapját képezhetné azoknak a példának a bemutatása, melyekkel láthatóvá válna, hogy egy apró falu is képes olyan eredményeket felsorakoztatni, amiket még egy modern város is megirigyelhet. Az itt élők mindamelllett, hogy mindent megtesznek azért, hogy nemzetiségi identitásukat megőrizték az utókor számára, felveszik a versenyt, és példát mutatnak a nagyszabású beruházással, csak úgy, mint a megújuló energiaforrásokat felhasználó ökoparkkal, mellyel a jövőt tekintve óriási előnyökre tehet szert a közösség minden tagja, sőt még a közvetlen környezete, de távolabb tekintve az egész ország is.

Irodalomjegyzék

- Csefkó Ferenc, Pálné Kovács Ilona [1999]: Kisebbségi önkormányzatok Magyarországon, Osiris Kiadó
Európa kicsinyben, Forгатókönyv a 2001. szeptember 22-i rendezvényhez
Feinschmidt Margit (szerk.) [1997]: Multikulturálisizmus, Osiris – Láthatatlan Kollégium Budapest
François Hartog [2000]: Örökség és történelem: az örökség ideje Régió 11: 3-25.
Hárslevél I. évf. 1. szám [2004]
Helyi német kisebbségi képviselő-testület alakuló ülésének forгатókönyve [2001]
Helyi Német Kisebbségi Önkormányzat Anyanyelvű színházi tevékenység című pályázat kiírásra beadott pályázat [2003]
Helyi Német Kisebbségi Önkormányzat Közgyűjtemény átlományának gyarapítása valamint Kiadó tevékenység című pályázati programokra beadott pályázat [1999]
Megállapodás a Hárskút Községi Önkormányzat és a Helyi Német Kisebbségi Önkormányzat között [1999]
Meghívó a Falumúzeum, „Nagyszüleink élete és szokásai” c. kiállításra
Meghívó a 2000. évi Sváb bálra
Meghívó a 2005. évi Pünkösdi Nemzetiségi Találkozóra Német Kisebbségi Önkormányzat [2002]: „Ikertestvérünk”: Hárskút
Pierre Bourdieu: Az identitás és reprezentáció A régió fogalmának kritikai elemzéséhez Szociológiai Figyelő
Pünkösdi Nemzetiségi Találkozón való szereplésre felkérés [2003]
Rainer Münz [2003]: Az üldözések évszázada Régió 1: 36-56.
Számvevői Jelentés Hárskút Község Német Kisebbségi Önkormányzata feladatellátásnak és gazdálkodásának ellenőrzéséről [2004]
Szilágyi Eszter [2004]: Hárskút története, Német Kisebbségi Önkormányzat Hárskút
www.harskut.hu
www.oki.hu
www.ujszo.com

¹⁷ 2003. évi Pünkösdi Nemzetiségi találkozón való szereplésre felkérés